

Národný park Malá Fatra

Slovensko patrí svojimi prírodnými hodnotami k najbohatším krajinám Európy. Vysokú biodiverzitu podmieňuje jeho geografická poloha na rozhraní medzi Karpatami a Panónskou nížinou, zložitá geologická stavba, veľká rôznorodosť geomorfologických, pôdnych a hydrologických podmienok. Všetky tieto podmienky sa výrazne podieľali a formovali prírodných hodnôt územia, pričom sa spolupôsobením rôznorodých činiteľov vytvorili v jednotlivých regiónoch Slovenska jedinečné podmienky pre život osobitých druhov rastlín a živočíchov.

V snahe zachovať územia s významnými prírodnými hodnotami a jedinečnými rastlinami a živočíchmi viažucimi sa na tieto biotopy pre súčasnosť, ale i budúce generácie, sa v rámci Slovenskej republiky vytvorila sieť 9 národných parkov. Do tejto kategórie území sú zaradené len lokality vysokej prírodnej a krajinárskej hodnoty, v ktorých je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. K jedným z najzachovalejších a najcennejších národných parkov patrí aj Národný park Malá Fatra, ležiaci v malebnom pohorí Krivánskej Malej Fatry.

Snaha ochrániť a širokej verejnosti o zabezpečenie ochrany územia Krivánskej Malej Fatry prostredníctvom vyhlásenia za Národný park sa zavýšila v roku 1988. Do tohto obdobia bolo ochrana územia Krivánskej Malej Fatry zabezpečená vyhlásením za chránenú krajinnú oblasť, a to od roku 1967.

Národný park Malá Fatra má v systéme chránených území Slovenska výnimočné postavenie – je najzápadnejšie položený národný park v rámci celého karpatského oblúku. Vlastný Národný park zaberá územie Krivánskej Malej Fatry, tretieho najvyššie položeného pohoria na Slovensku.

Jeho výmera predstavuje územie o rozlohe 45 822 ha a je vymedzené obcou Varín, Martinom, Kral'ovanmi, Párniceou, Zázrivou a Terchovou. Rozloha vlastného územia z tejto výmery predstavuje 22 630 ha, ochranné pásmo zaberá plochu 23 262 ha.

Hrebeň NP MF

Rozutec

Stoh

Krásu a príťažlivosť tohto územia vyplýva zo súboru vlastností, ktoré mu dali do vienka premeny počas predchádzajúcich geologických období, klimatické zmeny v priebehu posledných tisícročí a najmä ohľaduplné využívanie človekom v minulosti. Zachovali sa tu prirodzené ekosystémy s veľkou rozmanitosťou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev, typických pre Západné Karpaty. V špecifických prírodných podmienkach sa vyvinuli endemity, druhy organizmov, ktoré sa nikde inde nevyskytujú, ako napríklad jarabina Margittaiho a behúnik Matejkov. Tiež tu prežívajú reliktné druhy, ktoré majú v súčasnosti obmedzený, ostrovčekovitý výskyt, no v minulých geologických obdobiach boli rozšírené na pomerne veľkých územiach. Z reliktov sa tu vyskytuje napríklad myšovka horská, mlok karpatský a iné.

Neživá príroda

Pre návštevníkov sú lákavé najmä krasové útvary vyskytujúce sa v národnom parku a to hlavne tiesňavy, kaňony, obrie hrnce, vyvieracky, veže a množstvo skalných útvarov, ktorým miestny obyvatelia prideliť mená ako modliaci sa mních a ľava. Z neživej prírody Vás do tohto územia môže prilákať Šútovská epigenéza, Strečniansky prielom Váhu, až 38 metrov vysoký Šútovský vodopád alebo najznámejšia hora územia Veľký

Rozsutec, ktorého silueta je aj v znaku Národného parku Malá Fatra. Najvyššou dominantou celej Krivánskej Fatry je Veľký Fatranský Kriváň, ktorý sa týči do výšky 1 709 m n. m., a naopak, najnižšie položené miesto je rieka Váh pri Strečne s nadmorskou výškou 305 m.

Rastlinstvo

Vegetácia Národného parku je veľmi bohatá a pestrá. Prevládajúcou vegetačnou formáciou sú lesné spoločenstvá zaberajúce 70% rozlohy územia. Vo väčšine prípadov si zachovali prirodzenú štruktúru. Prirodzene tu zasahuje 7 lesných vegetačných stupňov od dubovo-bukového až po pásmo kosodreviny. Najviac zastúpenou drevinou je buk lesný, smrek obyčajný a jedľa.

Z viac ako 900 druhov vyšších rastlín rastúcich na území národného parku je až 257 existenčne ohrozených. Medzi najvzácnejšie patria klinček lesklý, poniklec slovenský, astra alpínska, či horec Clusiov. Najpestrejšie zloženie je na vápencoch a dolomitoch, kde môžu návštevníci nájsť jastrabník Morissov a iné druhy. Na vysokohorských stráňach Vašej pozornosti určite neunikne dryádka osemlístková, tučnica alpínska, či vrba sieťkovaná. Na prechodných rašeliniskách, slatiniskách a podmáčaných lúkach sú bohato zastúpené ohrozené rastliny ako napríklad rosička okrúhlostá, vstavačovec májový, všivec močiarny a mnohé iné.

Fauna

Na svojich potulkách po fatranskej prírode môžete stretnúť viac ako 210 druhov stavovcov a asi 3 000 známych bezstavovcov. Svoj domov tu majú aj atraktívne veľké šelmy ako medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid a mačka divá, ale aj drobný hmyz: krásny a ohrozený motýľ jasoň červenooký, vzácny fúzač alpský, či inde na svete nežijúca bystruška – behúnik Matejkov. Pri pohľade na modrú oblohu môžete zazrieť množstvo vtáctva, od tých najmenších až po dravce, reprezentované orlom skalným, jastrabom veľkým alebo výrom skalným. V čistých vodných tokoch nachádza dostatok potravy aj vydra riečna.

Na území Národného parku Malá Fatra je sprístupnených 130 km turistických chodníkov a pre potreby návštevníkov je vybudovaný jeden náučný chodník Štefanová – Diery.

Pri pohybe po národnom parku je však potrebné rešpektovať určité opatrenia a obmedzenia, ako napríklad:

- zbierať rastliny vrátane ich plodov,
- pohybovať sa mimo vyznačených turistických chodníkov
- táboriť, stanovať a bivakovať mimo intravilánu obcí, zakladať oheň,
- rušiť, odchytať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu a iné.

Všetky potrebné informácie Vám poskytne Návštevný poriadok Národného parku Malá Fatra.

Ich rešpektovaním prispějete k vlastnej bezpečnosti a zachovaniu prírodných krás tohto jedinečného regiónu.

Všetkým záujemcom o prírodu a o Národný park Malá Fatra odporúčame navštíviť Správu Národného parku so sídlom vo Varíne, alebo Informačné centrum v Štefanovej. Tu získate všetky potrebné informácie o Národnom parku Malá Fatra a o aktivitách, sprevádzaných túrach a výstavách, ktoré pre širokú verejnosť pripravujú pracovníci Správy a Školy ochrany prírody so sídlom na Správe Národného parku Malá Fatra, Hrnčiarka 197, Varín.

Každému radi poradíme a stretneme sa odhalíme Vám krásy tohto regiónu.

Tešíme sa na Vašu návštevu a spoločne strávené chvíle

Správa Národného parku Malá Fatra

Kontakt:

NP Malá Fatra,
Hrnčiarska ul. 197,
013 03 VARÍN,
Tel.:00421-41-5692 334,
Fax:00421-41-5692 101

Text: správa NP Malá

Foto: archív NP Malá Fatra